సంబంధాలపైనా దీని ప్రభావముంటుంది సాధారణంగా ఈ వ్యాప్తిని తిరిగి మళ్ళించుట అసాధ్యము అంతిమంలో ప్రాణాంతకము

సామాన్యంగా డిమెన్షియా రకాలు

- ఎల్‌జైమర్స్ వ్యాధి
- 50 నుంచి 60 శాతం దాకా దీని కిందకు వస్తాయి
- మెదడుకు సంబందించిన మంసకండరాలకు విస్తారమైన హాని కలుగజేస్తుంది
- నెమ్మది నెమ్మదిగా జ్ఞాపకశక్తి ఆలోచనా శక్తీ మాలలాదే శక్తీ క్షీణిస్తాయి
- Vascular dementia (రక్తనాళాల డిమెన్షియ)
- మెదడులోని జీవకణాలకు సరిపడినంత రక్తము అందకపోవడము వలన ఇది కలగుతుంది
- జ్ఞాపకశక్తి అంచెలంచెలుగాతగ్గుతూ పోతుంది
- తదితర రక్తనాళ సంబందిత వ్యాధులకు కారణమవుతుంది ఉదా: (మూర్ఛలు పక్షవాతము మాటపడిపోవుట రక్తస్రావము)
- Dementia With Lewy bodies (మిశ లక్షణాలు)
- మెదడులోని పదార్తము ప్రత్యేకించి అసాధారణమైన రూపము దాల్చుట
- నిలకడలేని జ్ఞాపకశక్తి వల్ల సమస్యలు
- భాదాకరమైన భ్రాంతి జనితమైన దృశాలు
- శరీరము బిగిసికోనిపోవుట వణుకు వ్యాధి (పార్కిన్సన్స్ వ్యాధి పోలికలు)
- క్రింద పడిపోవుట
- Front - Temporal dementia including Pick's (మెదడు ముందు సంభదింత వ్యాధి)
- మెదడు ముందుభాగంలో కోంత భాగమునకు హాని
- నిధానంగా జ్ఞాపకశక్తిలోపము ప్రారంభము
- సాంఘిక వ్యవహారాల్లో ప్రవర్తనాపరమైన క్షీణత
- భాషాపరంగా (భావ ప్రకటన) ఏర్పడే లోపాలు త్వరగా అగుపిస్తాయి

డిమెన్షియా వ్యాధి నిర్ధారణ
ఎంత త్వరగా జరిగితే అంత మంచిది.

ఎల్‌జైమర్స్ వ్యాధిని గురించిన 10 హెచ్చరికలు:

1. క్రమేణా జ్ఞాపకశక్తి క్షీణత
2. రోజువారీ పనులు చేసుకోడంలో ఇబ్బందులు
3. భాషాపరమైన సమస్యలు (సరిగ్గా భావాల్ని వ్యక్తీకరించలేకపోవుట)
4. దేశకాలాలను సమన్వయించలేకపోవుట
5. నిర్ణయాత్మక శక్తి బాగా క్షీణించుట
6. విచక్షణా పరమైన మానసిక సమస్యలు
7. వస్తువులను వాటి వాటి స్థానాల్లో ఉంచలేకపోవుట
8. ప్రవృత్తిలోనూ, ప్రవర్తనలోనూ మార్పులు
6. వ్యక్తిత్వంలో మార్పులు
10. చొరవలేకపోవుట

ముందే గమనించండి

2009 సం. ప్రపంచ ఎల్‌జైమర్స్ దినము యొక్క ప్రధాన అశయము - ఎల్‌జైమర్స్ వ్యాధి నిర్ధారణ - ప్రప్రదమంగా గమనించవలసినది-ప్రపంచవ్యాప్తంగా 30 మిలియన్లకు పైగా డిమెన్షియా పీడితులున్నారని అంచనా. వీరిలో చాలా మందికి వ్యాధి నిర్ధారణ ప్రక్రియజరగలేదు. అంటే వీరికి తగిన రక్షణవిధానాలు. చికిత్స అందుబాటులో లేవన్నమాట. తగిన సహాయ సహకారాలందుకోవాలంటే వ్యాధి నిర్ధారణప్రధమ కర్తవ్యము అది జరగకపోతే డిమెన్షియా పీడితులు వారికేమి జరుగుతున్నదో తెలియక అయామయూనికి లోనవుతారు. భయభ్రాంతులకు లోనైపోతారు. వీరి సంరక్షకులు నిరాశకు లోనై వారు ప్రేమించే వ్యక్తి ఎందుకు ఈవిధంగా మారుతున్నారో తెలియక చిరాకుపడడము, కోపగించుకోవడము జరుగుతుంది

వైద్యులు వారి వృత్తిలో నిపుణులుగా ఉండడమేగాక సంబంధిత లక్షణాలను అధ్యయనముచేసి డిమెన్షియా వ్యాధి నిర్ధారణకు తగిన ప్రాధాన్యమివ్వాలి వ్యాధి నిర్ధారణలో జాప్యమువలన డిమెన్షియా బాధితులూ, వారి సంరక్షకులూ అనవసరం అందోళనకు లోనగానదమూ వారికవసరమైన చికిత్స అందకపోవడమూ జరుగుతుంది ప్రజలందరికీ ఈ వ్యాధిని గురించి దాని లక్షణాలను గుర్తించగలగడమూ, బాగా తేలియజేయగలిగితే వ్యాధి నిర్ధారణమరింత తేలికవుతుంది.

వ్యాధి నిర్ధారణయొక్క అవసరమేమి

డిమోన్షియా వ్యాధిగ్రస్తునికి వ్యాధి నిర్ధారణవలన

- తన వ్యాధి లక్షణాలకూ, వింత ప్రవర్తనకూ గల కారణాలకు తగిన సమాధానము లభ్యమవుతుంది
- కారణాలూ, వైఖరిని గురించిన సమాచారము దోరుకుతుంది
- నివారణను ఆర్ధిక తదితర వనరులను అందుబాటులోకి తెస్తుంది
- సమ్యసను గురించి చర్చించడానికి తగిన అవకాశము గలుగుతుంది

సెప్టెంబరు 21
ప్రపంచ ఆల్జిమర్ దినోత్సవము

ఆల్జిమర్స్ మరియు దాని సంబంధిత వ్యాధుల సంస్థ - హైదరాబాదు (దక్కను)

8-3-332,5, రోడ్డు నంబరు-3,
బంజారా హిల్స్ హైదరాబాదు-500 034

ఇక సంరక్షకునికీ కుటుంబానికీ

- లక్షణాలను గురించీ, ప్రవర్తను గురించీ మేలైన అవగాహన గలుగుతుంది
- ముందు ముందు ఏమీ చేయూలో నిర్ణయించుకోవాడానికి అవసరమయిన మౌలిక సమాచారము దొరుకుతుంది
- ఈ విషయంలో సంరక్షకుని,(Carer) పాత్ర ఎంతవరకు అనే విషయము గుర్తించడము వీలవుతుంది
- వనరులూ, సహాయ సహకారాలు అందుబాటులోకి తెచ్చుకునేందుకు ఉపయోగపడుత్తుంది

చికిత్సకులకూ, డిమెన్షియా సేవలందించే వారికీ ప్రయోజనము

- మెరుగైన సేవలందించడానికి సహాయపడుతుంది
- డిమోన్షియా, రోగులతోనూ వారి సంరక్షకులతోనూ విశ్వాసయుతమైన సంబంధాలు నెలకొల్పడానికీ ఇతర వృత్తిపరమైన సలహాదారులతో సత్సంబంధాల వృద్ధికీ సహాయపడుతుంది
- వృత్తినిపుణుల మధ్య పరస్పర అభిప్రాయ సేకరణకు విధాన నిర్ణయాలు తీసుకునే వారికి డిమెన్షియావ్యాధి నిర్ధారణ ఈ విధంగా ఉపయోగపడుతుంది
- సేవా కార్యక్రమాలకు తగిన ప్రోత్సాహము
- వాలంటీర్లను వృత్తినిణులనూ తయారాచేయవలసిన అవసరమును గురించిన అవగాహన

డిమెన్షియా నిర్ధారణ పరిస్థితిని గుర్తించిన అంచనా

- వ్యాధి నిర్తారణలోని వివిధ అంశాలు డిమెన్షియా రోగిగాని ఆ కుటుంబములోని వ్యక్తిగాని గుర్తించాల్సిన విషయము - ఏదో సరిగ్గాలేదు అని సర్వ సామాన్యమైన విషయము - జ్ఞాపకశక్తి క్షీణత, అయోమయస్థితి చిత్రమైన ప్రవర్తన, కేవలము వయసు మీరినంత మాత్రాన ఆ లక్షనాలు వస్తాయని భావించక ఉ వయసువారి విషయంలో నయినా వైద్యుని సంప్రదించి సంభందిత పరీక్షలు చేయించి తీరాలని ఇంటిలోని వారూ, స్నేహితులూ గుర్తించడము మంచిది

- వైద్యుని ఆశ్రయించడము తదుపరి చర్య వైద్యుని అభిప్రాయము, సలహా పొందుట రోగికి సంబంధించిన అన్ని వివరాలను లక్షణాలను వైద్యుడు సేకరించి రోగికి సంబంధించిన చరిత్రా పత్రాన్ని తయారుచేస్తారు ఆ తార్వత మానసిక పరీక్ష జరిపి జ్ఞాపకశక్తి సంబంధించిన మాములు పరీక్షలు జరుపుతారు తగిన సదుపాయాలు ఉన్నట్టయితే మెదడుకు సంబందించిన చిత్రాలు తీయడము చాలా ప్రయోజనకారీ ఈ చిత్రాలు వ్యాధి నిరూపణలో చాలా ఉపకరిస్తాయి

- డిమెన్షియా వ్యాధి నిరూపణకు ఏకైక పరీక్ష అంటూ ఏమీలేదు కుటుంబీకులద్వారా తెలిసికొన్న వివరాలు, సంభాషణద్వారా తెలిసికోన్న విషయాలు ఆ వ్యక్తిని నిశితంగా పరిశీలించడము ద్వారా లభ్యమైన లక్షణాలు వీటన్నిటిని సమస్వయపరిచి వ్యాధి నిర్ధారణ చేయవలసి ఉంటుంది

వ్యాధి నిర్ధారణ పద్ధతులు :

ఈ రంగములోని నిపుణులు నాలుగు క్రమపద్ధతులను పాటిస్తారు

1. **శ్రవణము (వినడము):** డిమెన్షియా అనుమానిత వ్యక్తీ ఆ వ్యక్తీ సంరక్షకుడూ చెప్పే విషయాలు శ్రద్ధగా వినడము రోగి ఏ క్రమంలో ఆ పరిస్థితికి వచ్చినదీ తెలుసుకోవడము వ్యాధి నిర్ధారణలో ప్రధానమైన ఘట్టము

2. **అక్షణాలగుర్తింపు:** ఆ వ్యాదికి గలప్రత్యేక లక్షణములు జ్ఞాపకశక్తి (క్రమేపి) క్షీణతలాంటి గుర్తులు, జాగ్రత్తాగా వినడము సమయస్ఫూర్తితో అడిగే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు సేకరించడమూ మరికోన్ని సామాన్య పరీక్షలద్వారానూ మాత్రమే విషయ సేకరణసాధ్యమవుతుంది

3. **విషయ విశ్లేషణ - వ్యాధి నిర్ధారణ** : పైన చెప్పిన విధంగా వివరాలు సేకరించిన తర్వాత ఇందులో నైపుణ్యము గలవారు అన్నిటిని సమన్వయపరించి వాస్తవయగా డిమెన్షియా ఉన్నదా అని నిర్ధారించుకోవాలి ఇది చాలా ముఖ్యము ఎందుకంటి డిమెన్షియా కానటువంటి చాలా సంధర్భాల్లో గూడా మతిమరుపువగైరా లక్షణాలు ఇతరాత్రా కారణాలవల్ల కూడా సంభవమము అప్పుడు వాటికి వేరే విధమైన చికిత్స అవసరమవుతుంది ఒకవేళ డిమెన్షియానే అయితే అది ఏ రకమైన డిమెన్షియా

4. **వ్యాధి నిర్ణయాన్ని గురించి తెలియజేయడము** : ఈ రంగానికి చెందిన నిపుణులు సంబందిత వ్యక్తితోనూ అతని సంరక్షణబాధ్యత తీసుకోనే పొందే విదానాన్ని గురించి చర్చించాలి ఆ చర్చలో అది ఏరకమైన డిమెన్షియా అనే అంశమూ దాని రాకకు గల కారణాలు కూడా చేరాలి

వ్యాధి నిర్ధారణపద్ధతులను ఎలా మెరుగుపరచుకోవాలి?

ప్రజాసామన్యంలో ఈ వ్యాధిని గురించిన అవగాహన పెంచాలి

- జ్ఞాపకశక్తి తగ్గడము అయోమయస్థితి విచిత్ర ప్రవర్తనలాంటివి వయసువల్ల మామూలుగా వచ్చేవి కాదనీ డిమెన్షియా లక్షణాలు జ్ఞాపకశక్తి తగ్గడము అయోమయస్థితి విచిత్ర ప్రవర్తనలాంటివి వయసువల్ల మామూలుగా వచ్చేవి కాదనీ డిమెన్షియా లక్షణాలు కావచ్చవని ప్రజాభాహుళ్యంలో ప్రతివ్యక్తికి తెలిసినవాడు ఈ లక్షణాలు ఎవరిలోనైనా కనిపించినపుడు వీలయినంత శీఘ్రంగా నిపుణులను ఆశ్రయించి సలహా సహకారాలు పొందడానికి వీలవుతుంది

- అరొగ్య అళాదికారులూ ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రాలలోని వైద్యబృందాలు కూడా డిమెన్షియా వ్యాధి లక్షణాలను బాగా తెలిసికొని ఉండడము చాలా ముఖ్యము

- ప్రపంచవ్యాప్తంగా లభ్యమైయ్యే మెరుగెన శిక్షణా అవాకాశాలవల్ల ఈ వ్యాధిని గురించి వైద్యవృతిలో ఉండే వారు బాగా అవగాహన కలిగిఉండము సాధ్యమవుతుంది

త్వరగా వ్యాధి నిరూపణజరగాలి

- నిర్ధారణ ప్రారంభంలోనే జరిగితే త్వరగా సహాయము పొందాడానికి ఆవకాశమేర్పడుతుంది ఇప్పుడేగాక చికిత్స కోనసాగేటప్పుడు కూడా ఇది చాలా ముఖ్యము
- వ్యాధి నిర్ధారణ ప్రారంభంలోనే ఆఖరు దశలోకాదు
- వ్యాధి నిర్ధారణతొ పాటు చికిత్స రూప సహయము కూడా వెంబడే అందాలి సహాయమంటే అందులో సమాచారము (Counselling) (ప్రత్యేక సలహాలు సూచనలు సమగ్రమైన సేవా వసతులు సంభందిత చికిత్స పరమైన సదుపాయూలు చేరతాయి
- వ్యాధి నిర్ధారణ ఖచ్చితంగా ఉండాలి
- అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో పరికరాలు అధునిక వసతులు ఉండడంవల్ల వ్యాది నిర్ధారణకు సంబందించిన రక్తపరీక్షలు imaging మేడమ భాగాలు వాయుచిత్రాలు ద్వారా భాగా ఖచ్చితంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవాడానికి విలవుతుంది ప్రస్తుతానికి రకమైన అథునిక పరీక్ష పలితాలవల్ల వెంటనే అంతగా ఆ ఫలితాలు ఉపయోగపడకపోయినా ముందు ముందు అటువంలి పరీక్ష ఫలితాలు చికిత్సలు ఎక్కువ ప్రధమవడానికి ఉపయోగపడవచ్చు

మెదడు భాగాలఛాయాచిత్రాలు

డా॥ సారా మాథ్యూ అనే అమె తమిళనాడులోని రాయవేలూరు క్రీసియన్ మెడికల్ కాలేజీలో 1946 లో (ఆ కాలేజీకి అది నాలుగవ బ్యాచ్ డాక్టర్ల డీగ్రీ పొందారు స్త్రీలవ్యాధులనిపుణురాలిగా అంకితభావంతో సేవలందిస్తూ భారతదేశంలో పలుచోట్ల మధ్య ప్రాచ్యంలో పనిచేశారు ఐదు సంవత్సరాలక్రితము జ్ఞాపకశక్తి పొగోటుకోని తన ఏకైక సంతానమయిన కుమూరైను కూడా గుర్తించలేని స్థితికి చేరింది

86 సంవత్సరాలవృద్దాప్యంలో ఇప్పటికీ తన స్వగ్రామము తుంబమెను సోదరుడు తోమాజన జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుంటుందీ సోదరుని చూడాలని ఉబలాటపడుతుంది ఏ కాగితపు ముక్క కనిపించినా అది సోదరుని వద్ద నుంచి వచ్చిన జాబు అని అనుకుంటుంది అమె మంచి స్నేహిశీలఅయినా అప్పుడప్పుడు కొచ్చినులోని ఈలిశిలిదీకరించి బిజీలి బజీలికు వ్యానులో ప్రయాణిచించేటప్పుడు ముందు సీట్లో కూర్చోవాలని పటుపడుతుంది ఆమెకు బోమ్మలంటే ఇష్టం గంటలతరబడి వాటిని కుసిబిడ్డలుగా భావిస్తూ ఆటలతొ గడుపుతుంది చూడండి ఎంత చిత్రమో

ప్రపంచ అల్జిమరస్ దినము

అల్జిమరస్ వ్యాధి తదితర డిమెన్షియో సంభందిత వ్యాధిగ్రస్తులను ఇందరినీ ఏకముచేసే ఉద్దేశంతొ 15 సంవత్సారాలక్రితము ఇంటే 1994 సెప్టెంబరు 21వ తారీఖున ప్రపంచ ఎల్జైమర్స్ దినొత్సవము ప్రారంభించబడినది ఈరోజు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉండే డిమెన్షియా ఉన్నవారు వారి సంరక్షకూలూ (Carers) వైద్య విద్యా నిపుణులూ వారి వారి అనుభవాల్లొ పాటుపంచుకోవడానికి సంభందిత వివిధ కార్యక్రమాలలొ పాల్గొని ప్రజానీకంలో సరియైన అవగాహన కలిగించడానికీ ఎంతో సహయపడుతుంది విధాన నిర్నేతలకు కూడా ఈ కార్యక్రమము ఉపయోపడుతుంది ఎల్జైమర్స్ అసోసియెషన్లు అన్నీ వారి వారి కార్యక్రమాలను అనుభవాలను వారి సేవలు అవనరమై ప్రజానికం ముందు ఉండడానికి అస్కారాం ఏర్పడుతుంది

ఈ వ్యాధి లక్షణాలను ముందు గుర్తించాడానికి అవసరమైన సమాచారమింత ప్రజలముందు ఉంచడానికి మీ అసోసియేషన్ ఎంతో కృషి చేస్తూ ఉన్నది ఇంకా మరిన్ని వివరాలకు స్థానికంగా ఉన్న ఆఫీసునుగాని www.alz.co.uk ను గానిసంప్రదించగలరు డిమెన్షియా వ్యాధిలో చాలారకాలున్నాయి అది ఏరకమైనా సరే ఫలితము ఒకటే మానసిక శక్తిక్షీణత వ్యాగంగా జ్ఞాపకశక్తి క్రమేణా క్షీణిస్తుంది దీని పెరుగుదలకొద్ది కొద్దిగా జరిగినా రోజువారీ కార్యకలాపాలమీద సామజిక